

KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG
KÖZBESZERZÉSI DÖNTŐBIZOTTSÁG
1026 Budapest, Riadó u. 5.
Tel.: 06-1/882-859
Elektronikus kapcsolattartás: kozbeszerzes.hu

Az ügy iktatószáma: D.484/22/2022.

A tanács tagjai: Dr. Horváth Éva közbeszerzési biztos, az eljáró tanács elnöke, Bán János közbeszerzési biztos, Dr. Kozsuch Edina közbeszerzési biztos

A kérelmező: SZ-L BAU Építőipari és Kereskedelmi Kft.
(Tapolca, Gyulakeszi út 8.)

A kérelmező képviselője: Dr. Zsinka-Tóth Beáta felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó
(Budapest, Hold u. 6. IV/5.)

Az ajánlatkérő: Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata
(Veszprém, Óváros tér 9.)

Az ajánlatkérő képviselője: Dr. Vig Levente felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó

A beszerzés tárgya, értéke: A veszprémi Várbörtön felújítása, 648.000.000.-Ft.

A Közbeszerzési Döntőbizottság (a továbbiakban: Döntőbizottság) a Közbeszerzési Hatóság nevében meghozta az alábbi

H A T Á R O Z A T –ot.

A Döntőbizottság a jogorvoslati kérelmet elutasítja.

A jogorvoslati eljárás során felmerült költségeiket az ügyfelek maguk viselik.

A határozat ellen fellebbezésnek nincs helye. A határozat ellen a Fővárosi Törvényszék előtt közigazgatási per indítható, a határozat kézbesítésétől számított tizenöt napon belül. A keresetlevelet a Fővárosi Törvényszékhez címezve, de kizárólag a Döntőbizottsághoz kell elektronikus úton benyújtani. A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására/közigazgatási cselekmény hatályosulására nincs halasztó hatálya.

I N D O K O L Á S

A jogorvoslat alapjául szolgáló tényállás

1. Az ajánlatkérő a 2022. július 20. napján feladott, és az Európai Unió Hivatalos Lapjában 2022. július 25. napján 2022/S 141-402323 számon megjelent ajánlati felhívással a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) Második Része szerinti nyílt közbeszerzési eljárást indított a bevezető részben meghatározott építési beruházás tárgyában.

Az ajánlatkérő az ajánlati felhívást a műszaki, illetve szakmai alkalmassági feltételek és az ajánlattételi határidő tekintetében módosította a 2022. augusztus 19. napján feladott, az Európai Unió Hivatalos Lapjában 2022. augusztus 24. napján 2022/S 162-460393 számon megjelent korrigendummal.

2. A közbeszerzési eljárás lefolytatására az Elektronikus Közbeszerzési Rendszerben került sor, az eljárás azonosítószáma: EKR000919782022.

3. A felhívás releváns rendelkezései:

„II.1.4) Rövid meghatározás.

Az Európa Kulturális Fővárosa 2023. programsorozat megvalósítása keretében a veszprémi Várbörtön felújítása.

Ajánlatkérő feltételes közbeszerzési eljárás folytat le, ennek megfelelően a Kbt. 135. § (12) bekezdése alapján felfüggesztő feltételként rögzíti, hogy a jelen szerződés mindaddig nem lép hatályba, amíg az ellenszolgáltatás teljesítéséhez szükséges fedezet nem áll rendelkezésre, figyelemmel arra, hogy annak feltétele, hogy a Veszprém-Balaton 2023. Zrt. a Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata részére a megkötendő támogatási szerződés alapján a szükséges támogatást átadja.

Ajánlatkérő a Kbt. 75. § (2) bekezdés a) pontjára hivatkozással a közbeszerzési eljárást eredménytelenné nyilváníthatja, ha a feltétel bekövetkezése a közbeszerzési eljárás során felmerülő körülmények alapján nem várható. Ajánlatkérő előírja, hogy amennyiben a szerződés hatálybalépésére legkésőbb annak megkötésétől számított 180 naptári napon belül nem kerül sor, a szerződés meghiúsultnak tekintendő.

Részajánlat tételére nincsen lehetőség, tekintettel arra, hogy a közbeszerzés tárgya szerinti munkák és feladatok – jellegük, összetettségük, előírt műszaki paramétereik, időbeli tartamaik alapján – szorosan kapcsolódnak egymáshoz, egymásra épülnek, amelyet több ajánlattevő egyidőben nem tudna teljesíteni. A kivitelezésre átadott munkaterületek (illetve rész-munkaterületek) további almunkaterületekre – mely lehetővé tenné a különböző vállalkozók részére történő önálló munkaterület biztosítását – nem oszthatók, az Ajánlatkérő nincs felkészülve különböző alvállalkozók egyazon munkaterületen történő munkavégzése esetén a jogszabályokban előírt munkavédelmi koordinátori feladatok ellátására, melyek miatt valamennyi kivitelezési feladat egy projektként való kezelése a célszerű és egyetlen lehetséges megoldás, ellenkező esetben jelentős többlet kiadással járna ajánlatkérő részére, ebből eredően a projekt részajánlatokra bontása nem biztosítható.

II.2.4) A közbeszerzés ismertetése.

A veszprémi Várbörtön (a Veszprémi Törvényszék kiállítási célú épületrészének) felújítása a teljesítési határidőre prognosztizált egyösszegű átalányáron.

Alapadatok:

Várbörtön:

Cím: 8200 Veszprém, Vár utca 19.

Helyrajzi szám: 235

Épült: 1847-1855.

-3. szint nettó alapterülete: 489,06 m²

tervezési terület nettó alapterülete: 432,52 m²

Védettség:

- műemlék (régí várfal): 4736 (10607)

- műemléki jelentőségű terület: 4316 (10667)

- műemléki környezet: 26132, 26122, 26127, 26129, 26124

- kiemelten védett régészeti lelőhely (Várhegy): 9648

Főbb mennyiségi adatok:

Betonzás: 105 m³

Betonacélszerelés: 3954 kg Csiszolt betonfelület: 380 m²

WTA minősítésű felújító vakolati rendszer oldalfalon: 1161 m²

WTA minősítésű felújító vakolati rendszer mennyezetén: 496 m²

Légtechnikai és szellőző berendezés kialakítása: 200 m²

Veszprém Törvényszék -3. szintje tervezett felújításának egyik elsődleges célja az állagmegóvás, falszigetelési- és átalakítási munkák, a történeti értéket képviselő elemek konzerválása, szükség esetén restaurálása, valamint a Várbörtön kiállítási funkciójának tervezési program szerinti felfrissítése. A tervezett tevékenység teljeskörű építészeti felújítást jelent a -3. szint belső terében, hogy a bemutatandó 150 évnyi, sokrétű helyi történelem a mai kor követelményei szerint megmutatható legyen. A kilátásba helyezett változtatások lehetővé tennék a -3. szint teljes funkcionális leválasztását a Törvényszékről, így a megközelíthetőség és az üzemeltetés is emberbarátabbá, fenntarthatóbbá és sikeresebbé válhatna.

Jelen projekt organizációja, felvonulási területe – a tervek szerint – a Veszprém, Jókai utca 8/b, 200. helyrajzi szám alatti ingatlan felől lesz biztosítható (az organizációs tervet ennek figyelembevételével kell elkészíteni). Ezen ingatlan felől lehet majd a jelen projektet megközelíteni. Az ingatlanon meglévő épület megtartandó, részleges vagy teljes bontása nem lehetséges. A Jókai utca fél pályás útlezárása forgalomtechnikai eszközökkel megoldható, az erre vonatkozó terveket a kivitelezés során az út üzemeltetőjével és az érintett hatóságokkal jóvá kell hagyatni.

II.2.5) Értékelési szempontok.

Az alábbiakban megadott szempontok

Minőségi kritérium - Név: A felhívás M.2. pont a) alpontjában megjelölt szakember névjegyzékbe vételhez szükséges kötelezően előírt gyakorlati időn felüli többlet szakmai tapasztalatának időtartama (min. 0, max. 36 hónap) / Súlyszám: 5

Minőségi kritérium - Név: A felhívás M.2. pont b) alpontjában megjelölt szakember névjegyzékbe vételhez szükséges kötelezően előírt gyakorlati időn felüli többlet szakmai tapasztalatának időtartama (min. 0, max. 36 hónap) / Súlyszám: 5

Minőségi kritérium - Név: A felhívás M.2. pont c) alpontjában megjelölt szakember névjegyzékbe vételhez szükséges kötelezően előírt gyakorlati időn felüli többlet szakmai tapasztalatának időtartama (min. 0, max. 36 hónap) / Súlyszám: 5

Minőségi kritérium - Név: A felhívás M.2 pont d) alpontjában megjelölt szakembernek a 439/2013. (XI. 20.) Korm. rendelet 8. § (2) bek. felül, épületkutatás területén szerzett szakmai tapasztalatának mennyisége (min. 0 db, max. 5 db) / Súlyszám: 5

Minőségi kritérium - Név: Építésszervezési terv megfelelése / Súlyszám: 10

Ár - Súlyszám: 70

II.2.7) A szerződés időtartama. Munkanapokban kifejezett időtartam: 180.

II.2.13) Európai uniós alapokra vonatkozó információk. A beszerzés európai uniós alapokból finanszírozott projekttel és/vagy programmal kapcsolatos: nem

II.2.14) További információk.

A II.2.7) pontban megadott teljesítési határidő a szerződés hatálybalépésétől számított, naptári napokban kifejezett, a műszaki átadás-átvételi eljárás megkezdésének napjáig tartó időtartamot jelöli. Az átadás-átvételi eljárás időtartama 30 nap.

Ajánlatkérő a 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 46. § (3) bekezdése alapján rögzíti, hogy amennyiben a közbeszerzés tárgyának egyértelmű és közérthető meghatározása szükségessé tesz meghatározott gyártmányú, eredetű, típusú dologra, eljárásra, tevékenységre, személyre, szabadalomra vagy védjegyre való hivatkozást, a megnevezés csak a tárgy jellegének egyértelmű meghatározása érdekében történt, és a megnevezés mellett a „vagy azzal egyenértékű” kifejezést kell érteni

A részletes feladatlírást a jelen felhívás és az azt kiegészítő dokumentum részét képező engedélyek, kiviteli tervdokumentáció, tételes, árazatlan költségvetés tartalmazza.”

4. A közbeszerzési dokumentációban „Felhívást kiegészítő közbeszerzési dokumentum” elnevezésű iratban a 9. pontban az ajánlatkérő az ajánlatok bírálatáról a következőket rögzítette:

„Ajánlatkérő a beérkezett ajánlatokat – a Kbt. 69. § rendelkezése alapján is – az alábbiak szerint bírálja el:

- Ajánlatkérő az ajánlatok bírálata, előzetes ellenőrzése során elfogadja az alkalmassági követelmények és a kizáró okok előzetes ellenőrzésére ajánlattevő nyilatkozatát, valamint minden egyéb tekintetben az ajánlat megfelelőségét ellenőrzi, szükség szerint a 71. § szerinti bírálati cselekményeket elvégezni

- Ajánlatkérő az ajánlatokat az ajánlati felhívás szerinti értékelési szempontok alapján értékeli

- Ajánlatkérő az ajánlatok értékelését követően az értékelési szempontokra figyelemmel legkedvezőbbnek tekinthető ajánlattevőt – illetve az értékelési sorrendben azt követő meghatározott számú következő legkedvezőbb ajánlattevőt

- felhívja a kizáró okok és az alkalmassági követelmények tekintetében az előírt igazolások benyújtására

- A benyújtott dokumentumok körében Ajánlatkérő elvégzi az ajánlatok bírálatát és szükség szerint a Kbt. 71. § –72. § szerinti bírálati cselekményeket alkalmazza.”

5. A dokumentáció 9. pontjában az ajánlatkérő az ajánlatok értékelése körében az ajánlati árról az alábbiak szerint rendelkezett:

„6. számú értékelési részszerzőpont: (összesített nettó vállalkozói díj, Ft)

Az ajánlatok összehasonlításának alapját a közbeszerzés tárgya szerinti teljes, az építési beruházás teljes körű kivitelezésére megajánlott, HUF-ban kifejezett egyösszegű átalányárnak minősülő nettó (tartalékkeret nélkül számított) vállalkozói díj képezi, melyet az árazatlan költségvetési kiírás tételeinek beárazásával és az esetleges kiegészítő tájékoztatás keretében feltárássra kerülő és Ajánlatkérő által jóváhagyott kiegészítő tételek kiegészítő költségvetésbe felvételével és tételenkénti beárazásával határozza meg.

Kiegészítő tételek közé felvételre csak azok a tételeket hagyja jóvá ajánlatkérő, amelyek az ajánlattételi felhívás és az annak részét képező dokumentáció műszaki tartalmának teljeskörű, hiánytalan és megfelelő minőségben történő megvalósításához szükséges, de a dokumentációban szereplő költségvetés kiírásból hiányzik vagy kevés mennyiséggel vagy sok mennyiséggel szerepel. Ajánlattevőnek az összesített vállalkozói díjat a felolvasólapon fel kell tüntetnie. Az egyösszegű ajánlati ár kialakítása során a kiadott dokumentáció műszaki tartalmának ismerete mellett az alábbiakat is figyelembe kell venni: A szerződés egyösszegű (átalányaras) típusú. A szerződéses ellenszolgáltatás összegének (azaz a nyertes ajánlattevő ajánlati árának) kellő fedezetet kell biztosítania az ajánlattételi felhívásban és a jelen dokumentációban meghatározott építési munkák szerződésszerű teljesítésével kapcsolatban felmerülő valamennyi költség tekintetében, az esetleges

többletmunkák kockázatát – jogszabály vagy a szerződés eltérő rendelkezése hiányában - nyertes ajánlattevő köteles viselni. A nyertes ajánlattevő által megajánlott ajánlati ár a szerződés szerinti teljes munkára vonatkozik. Az ajánlatban szereplő áraknak fix áraknak kell lenniük, vagyis az Ajánlattevők semmilyen formában és semmilyen hivatkozással sem tehetnek változó árat tartalmazó ajánlatot. A nettó árakat úgy kell megadni, hogy azok tartalmazzanak minden járulékos költséget, függetlenül azok formájától és forrásától (pl. VÁM, különböző díjak és illetékek stb.). *Az ajánlati árnak tartalmaznia kell a beruházás időtartama alatti árváltozásból eredő vállalkozói kockázatot és vállalkozói hasznot is.* Ajánlattevő köteles minden költségvetési sor reális ajánlattal történő beárazására. A nulla (0) forinttal árazott költségvetési sorokat (akár az anyag- akár a díjoldalon) Ajánlatkérő nem fogadja el (kivéve a természetéből fakadóan anyag- vagy munkadíjat nem tartalmazó kivitelezési feladatokat) és ez esetben Ajánlatkérő felvilágosítás-kéréssel, illetve hiánypótlási felhívással él. A költségvetés kiírástól és a kiegészítő tájékoztatás keretében feltárára kerülő kiegészítő tételektől eltérni nem lehet (kivéve a műszakilag egyenértékű dolgot, terméket, tevékenységet, stb. megajánlása tekintetében), Ajánlattevő ezeken kívül nem egészítheti ki vagy nem csökkentheti a költségvetés műszaki tartalmát. Ajánlatkérő nem engedélyezi a költségvetési tételek beszámítással történő beárazását (beszámítás alatt azt kell érteni, hogy valamely költségvetési tétel egy része vagy egésze egy másik költségvetési tétel árazásában kerül feltüntetésre). A műszakilag egyenértékű dolgot, terméket, tevékenységet, stb. tartalmazó megajánlás esetén az Ajánlattevő az érintett költségvetési tétel kiírás szerinti tételszövege mögött köteles feltüntetni a megajánlott egyenértékű dolog, termék, tevékenység konkrét megnevezését. Ezen túl Ajánlattevő köteles az ajánlatában az egyenértékűséget is objektív tartalmú dokumentumokkal igazolni. Az ajánlattevők csak magyar forintban (HUF) tehetnek ajánlatot és a szerződéskötés valutáneme is csak ez lehet. Az ajánlati árak tartalmaznia kell mindazokat a költségeket, amelyek az ajánlat tárgyának eredményfelelős megvalósításához, az ajánlati feltételekben rögzített feltételek betartásához szükségesek.”

6. Az ajánlatkérő előírta szakmai ajánlat benyújtását is, melynek részei az árazott tételes költségvetés, illetve az értékelési szempontra tett szakmai ajánlatként az építésszervezési terv voltak. Az építésszervezési terv részeként benyújtandó volt a munkaerőterv, amellyel kapcsolatban az ajánlatkérő a következő előírásokat tette:

„A munkaerőterv tartalmi elemei

Általános információ

A munkaerőterv keretében ismertetni kell az Építési Területen egy időben munkát végző dolgozók létszámát, szakmánkénti bontásban az alábbiak figyelembevételével:

- Az ajánlattevő által igénybe venni kívánt maximális dolgozói létszám bemutatása;
- Az ajánlattevő által igénybe venni kívánt maximális dolgozói létszám időbeli elhelyezkedése (több ilyen időszak is elképzelhető a kivitelezés ideje alatt);
- alkalmazni szándékozott munkarend (napi-, és heti munkaidő, munkaszüneti napok), illetve a munkák időbeli elhúzóására, illetve ennek kiküszöbölésére vonatkozó javaslat;
- heti tartalék időkeretek (munkaórán belül kifejezve).

A munkaerőterv keretében le kell továbbá írni az ajánlattevő által felállítani kívánt munkaszervezetet az alábbi szempontoknak megfelelően:

- a munkaszervezet szabályozását
- építésirányítással megbízott dolgozók száma
- építésvezetők és művezetők szakágak szerinti felsorolása
- egyes munkatársak felelősségi köre területi és/vagy feladat alapon
- alá-fölérendeltség és irányítási rend bemutatása organogramban ábrázolva, figyelembe véve és megjelölve a beruházás lehetséges, építető oldalán megjelenő szereplőit.

A Munkaerőterv értékelése

Általános elvárás:

A feladatok és hatáskörök tiszták, egyértelműek, a döntések az érintett szakágak bevonásával és egy felelősséget pontosan kijelölő mechanizmus mentén, a projektvezetési kompetenciának megfelelő helyen születnek meg. Megfelelő projektvezetési kompetenciának minősül, ha az összes érintett szakágat felügyelő szint a pénzügyi, műszaki és időbeli hatásokat figyelembe véve tud dönteni.”

7. Az ajánlatkérő hat alkalommal adott kiegészítő tájékoztatást.

8. A 2022. szeptember 5. nap 10:00 óra ajánlattételi határidőig 4 ajánlattevő nyújtott be ajánlatot, köztük a kérelmező is. A kérelmező ajánlati ára nettó 382.548.186.-Ft, a FEJÉR-B.Á.L. Zrt. és VEMÉV-SZER Kft. közös ajánlattevők (a továbbiakban: nyertes ajánlattevő) ajánlati ára nettó 457.784.490.-Ft volt. A további ajánlatok nettó 560.774.209.-Ft és nettó 788.308.074.-Ft ajánlati árat tartalmaztak.

9. A kérelmező ajánlatában a teljes szakmai ajánlatát (tételes költségvetés és építésszervezési terv) üzleti titokká minősítette. Az építésszervezési terven belül a munkaerőtervben az ajánlatkérő előírásának megfelelően a teljes kivitelezés időtartamára elkészítette a létszámtervet is.

10. Az ajánlatkérő 2022. szeptember 23. napján árándokolást kért a kérelmezőtől és a későbbi nyertes ajánlattevőtől a Kbt. 72. § (1)-(4) bekezdésére hivatkozással a következők szerint:

„A fentiekre tekintettel az árándokolás keretében Ajánlatkérő az alábbi információk, igazolások megadását írja elő cégszerű nyilatkozat formájában:

Annak bemutatása, hogy a fent megjelölt ajánlati elemek milyen költségelemeket tartalmaznak, és milyen módon kerültek kiszámításra figyelemmel a közbeszerzési műszaki leírásban, illetve a szakmai ajánlatban foglaltakra. Kérjük, hogy ajánlattevő a válaszadáskor a költségelemekre vonatkozóan tételesen adja meg a bruttó díjak bontását az alábbiak szerint: bér- és bérjellegű költségek, működtetési (vállalati- és projekt) költségek (amin belül kérjük külön feltüntetni a szakmai irányítás projektköltségét, anyag- és amortizáció projektköltségét, a munkaerő foglalkoztatásához kapcsolódó projektköltségét, egyéb projektköltséget), a vállalati központi költségeket, egyéb, az árajánlat számításánál figyelembe vett költséget (pl. kockázati fedezet, adózás előtti eredmény, nyereség, iparüzési-, társasági adó, iroda, adminisztráció, telefonhasználat, fénymásolás, bérszámfejtés, munkaügyi adminisztráció, biztosítási költségek).

Szíveskedjenek kitérni a teljesítéshez szükséges feladatok ismertetésére, az egyes feladatok ellátásához szükséges személyi és tárgyi feltételekre, az élőmunka-ráfordítás mértékére, és a kapcsolódó közterhekre (a bemutatásból egyértelműen derüljön ki, hogy a teljesítésben hány szakember vesz részt, milyen időszakban mennyi időszükséglettel).

Ajánlattevő mutasson be minden olyan további költséget, mely nem került nevesítésre, azonban jelen közbeszerzési eljárás eredményeként megkötött szerződés teljesítése során ajánlattevő számolt a költséggel. Az indokolásnak számszakilag is alá kell támasztania a megajánlott árajánlatot.

Ajánlatkérő az indokolás teljesítésével összefüggésben az alábbiakat jegyzi meg: Az ár akkor nem felel meg a gazdasági észszerűségnek, ha az nem tartalmazza az adott árelemmel összefüggésben szükségszerűen felmerült valamennyi költséget. Az indokolásnak mindig objektív tényeken kell alapulnia, ha szükséges, igazolt számításokat kell tartalmaznia, bizonyítékokat kell megjelölnie, akár a beszerzési árak igazolásával. Az Ajánlatkérőnek az a kötelezettsége, hogy meggyőződjön arról, hogy az adott ajánlati áron a szerződés teljesíthető, maga után vonja azt a következményt is, hogy az ajánlattevőnek olyan részletes indokolást kell előterjesztenie, amely az adott, kirívóan alacsonynak tekintett ellenszolgáltatást megfelelően indokolja, alátámasztja, az azzal szemben támadt kétségeket eloszlatja, a teljesíthetőségeket igazolja. Az árajánlattal kapcsolatban felmerült kétségeket kell az adott indokolásban az ajánlattevőnek eloszlatnia, amelyhez ha szükséges, olyan bizonyítékokkal kell szolgálnia, amely az állításait alátámasztja.

Az indokolásban, annak objektivitását igazolandó, az indokolás megalapozottságának alátámasztásaként benyújtható bizonyítékok köre igen széles lehet, bizonyítékként alkalmas és elfogadható lehet különösen részletes költség- illetve díjkalkuláció, pénzügyi kimutatás, bármely olyan konkrét adatokat tartalmazó szerződés, igazolás a beszerzési árakról, az érintett ajánlattevő számára kiállított nyilatkozat, amely alátámasztja az ellenszolgáltatás megalapozottságát. Tekintettel arra, hogy az ajánlattevő célja a közbeszerzési eljárás megnyerése, ezért ilyen esetben elsősorban neki érdeke, hogy az ajánlatkérő részére olyan indokolást adjon a valós helyzetről, amely alapján az ajánlatkérő megnyugtató módon tud dönteni az indokolás elfogadásáról. Ha az indokolás nem tartalmaz kellő információt, racionális közgazdasági indokokat, nem ad meg minden adatot, tényt az ajánlatkérő döntéséhez, nem indokolja meg kellőképpen az ajánlata teljesíthetőségét, úgy magát fosztja meg annak lehetőségétől, hogy az ajánlatkérő az indokolást elfogadva ajánlatát érvényessé nyilvánítsa. Tehát az ajánlattevőnek olyan objektív alapú indokolást kell adnia, amely független, tárgyilagos választ tartalmaz, egyértelműen alátámasztja a tényleges helyzetet és nem hagy kétséget az ajánlatkérőben afelől, hogy a szerződés ténylegesen teljesíthető lesz.

Az ajánlattevő kötelessége, és felelőssége, hogy az árindokolást olyan mélységben és olyan tartalommal készítsék el, melyből az ajánlatkérő meg tudja állapítani, hogy az ajánlat elfogadható-e.”

11. A meghosszabbított határidőre 2022. szeptember 30. napjára a kérelmező az árindokolását megadta, amelynek alvállalkozói és beszállítói ajánlatokat tartalmazó részét üzleti titoknak minősítette. A kérelmező az árindokolásban ismertette a cégének felépítését, a fizikai dolgozók létszámát, a cég telephelyének elhelyezkedését, saját szállítási kapacitásait, gép- és szerszámellátottságát. Felsorolta az építőanyagokra ajánlatot adó 24 beszállítóját, valamint a részmunkákra ajánlatot adó 31 alvállalkozóját. Felsorolta a két bevont kapacitásbiztosító szervezettel közös 17 db referenciamunkájukat. Bemutatta az 56/2021 (XI. 19.) ITM rendelet szerinti 2022. évre megállapított minimális rezsiorádj – 5.070.-Ft – költségneveit és értékeit a rendelet szerint.

Az építésszervezési tervben megadott létszámkimutatás alapján a munkadíj tételekre 136.558.028.-Ft költséget mutatott ki összesen 16.520 óra munkaidővel számolva. Bemutatta, hogy a rendelet szerint ez a költség erre a munkaidőre a minimális óradíjjal számolva $16.520 \times 5.070.-\text{Ft} = 83.756.400.-\text{Ft}$ lenne, tehát az általa alkalmazott munkadíj jelentős tartalékot tartalmaz.

Mellékletként csatolta a tételes költségvetését, melyhez tételenként megjegyzést fűzött arról, hogy a feltüntetett árakat hogyan kalkulálta (utalva a beszállítói és alvállalkozói árajánlatokra).

További mellékletként csatolta a beszállítók és alvállalkozók árajánlatait (23 db), amelyeket üzleti titoknak minősített.

12. Az ajánlatkérő 2022. október 18. napján a Kbt. 69. § (4) bekezdése alapján felhívta a kérelmezőt és a későbbi nyertes ajánlattevőt az utólagos igazolások benyújtására, amit a felhívottak a 2022. október 21. nap határidőig teljesítettek.

13. Az ajánlatkérő 2022. november 9. napján a Kbt. 72. § (3) bekezdése szerint kiegészítő árandokolást kért a kérelmezőtől a következők szerint:

A 2022. szeptember 30-án „benyújtott indokolással összefüggésben a Kbt. 72. § (3) bekezdése alapján az alábbi kiegészítő indoklást kéri: Ajánlattevő mutassa be, hogy a rezsioradíj kiszámításakor egyes – az Épkiv.-ben meghatározottak szerint az építőipari minimális rezsioradíj elemeit képező – költségeket milyen, az ajánlatkérő által is ellenőrizhető módon számította ki, vette figyelembe.”

14. A kérelmező a 2022. november 16. napi meghosszabbított határidőre a kiegészítő indokolását megadta, amelyben a kért – rezsioradíj elemeit bemutató – indokolásában rögzítette, hogy az eredeti indokolásában kimutatta, hogy az általa alkalmazott rezsioradíj magasabb a jogszabályban előírt minimális rezsioradíjnál.

Az alkalmazott rezsioradíja kiszámításának bemutatásához a cég beszámolójának 2021. évi tényadatait vette alapul a következő bontásban:

- Fizikai dolgozók bére, szellemi dolgozók bére, kapcsolódó közterhek (irányítási és ügyviteli költségek, személyi jellegű költségek
 - Alapbér, bérek
 - Pótlékok, kiegészítő fizetés
 - Foglalkoztatói járulék: - szociális hozzájárulási adó 13%
 - ügyvitel, munkahelyi irányítás költségének bér jellegű költségei

Az ezekhez rendelt költségek a beszámolóból:

15	10. Bérköltség	358.591 ezer Ft
17	12. Bérjárulékok	62.419 ezer Ft
- Személyi jellegű költségek
 - Védőruha, védőfelszerelés
 - Munkaegészségügyi szolgáltatás
 - Munkavédelmi költség
 - Ügyvitel, munkahelyi irányítás költségének személyi jellegű egyéb kifizetéseinek a költségei
 - Bejárástámogatás
 - Munkaegészségügyi támogatás

Az ezekhez rendelt költségek a beszámolóból:

16	11. Személyi jellegű egyéb kifizetések	30.526 ezer Ft
----	--	----------------
- Ellátási költségek (rezi jellegű költségek, irányítás és ügyviteli költségek nem bérjellegű költségek)
 - Szerszámhasználat
 - Értékcsökkenési leírás
 - Nyomtatvány, írószer
 - Postaköltség
 - Telefonköltség
 - Bankköltség
 - Egyéb szolgáltatás: - minőségbiztosítás, környezetvédelem

- Kötelező adó, járulék: - iparüzési adó 2%, - innovációs járulék 0,3%
- Biztosítások
- Szállásköltség
- Csoportos személyszállítás

Az ezekhez rendelt költségek a beszámolóból:

06. Igénybe vett szolgáltatások értéke	333.780 ezer Ft
07. egyéb szolgáltatások értéke	27.619 ezer Ft
Szállítmányozás, rakodás ktg, daruzás díjai	- 71.145 ezer Ft
(Épkiv. szerint ez nem a rezsiorádjba számolandó, de a 333.780 eFt tartalmazza egyébként, ezért kell levonni	
VI. Értékcsökkenési leírás	92.172 ezer Ft
III. Egyéb bevételek (értékcsökkenés kompenzáció pályázati támogatások alapján)	-21.223 ezer Ft
20 VII. Egyéb ráfordítások	122.227 ezer Ft
E. Céltartalékok	-96.000 ezer Ft

(Az eredménykimutatásban a céltartalékkal csökkentendő az egyéb ráfordítás)

Közölte, hogy a minimális építőipari rezsiorádj költségnemei közül a „Felvonulás, munkahelyi berendezkedés, ideiglenes létesítmények költsége” tárgyú résznek megfelelő összes feladat összes költségét a tételes árazott költségvetés tartalmazza a „ORGANIZÁCIÓ” munkalapon.

Megadta továbbá, hogy a kérelmező az építőipari tevékenységén túl egyéb tevékenységeket is végez, mely alapján egyéb árbevétele is keletkezik, és a beszámolóban megadott értékek ezen tevékenység elvégzéséhez szükséges költségeket is tartalmazzák, ezért csökkenteni kell a fent összegyűjtött, beszámolóban szereplő költségeket az alábbiak szerint: Bérköltség, bérjárulék: - 24.018 ezer Ft.

Fenti tényekből kimutatható rezsiorádj alapját képező költségek, mely költség tartalmaz minden az Épkiv-ben meghatározott rezsiorádj alapját képező értéket: 814.948 ezer Ft.

Összesítve a foglalkoztatott, igénybe vett fizikai dolgozók ledolgozott órái 2021. évben a tényszerűen (elvégzett túlórákkal együtt): 119.844 óra.

Fentiekből számolt rezsiorádj költség: 814.948 ezer Ft/119.844 óra = 6.800.-Ft/óra

Ezt követően rögzítette a korábbi indokolásában levezetett díjköltségeket és az ajánlatában szereplő munkaóra számot, amiből a kalkulált óradíjat mutatta be: 136.558.028.-Ft / 16.520 óra = 8.266,2 Ft kalkulált óradíj.

Figyelembevételre a fentiekben megadott, óraszámok kalkulációja közti számítási metodika szerinti eltérést kijelentette, hogy a leadott ajánlata jelentős tartalékot tartalmaz, amely az előre nem látható költségekre, árváltozásokra nyújt tartalékot.

Fentiekben túlmenően a saját fizikai létszáma közvetlen költsége mely kifejezetten a fizikai dolgozókra vonatkozatható, a fenti teljes költségnél lényegesen kisebb értéket mutat, hiszen fent kimutatott teljes költség tartalmaz alvállalkozói teljesítésekre vonatkozó ügyviteli és irányítási költségeket is. Ezt a következőképpen mutatta be a 2022. január és 2022. augusztus hó közötti időszak más munkáin végzett költségek utólagos elemzésének adataival:

Fizikai dolgozók bérjellegű, személyi jellegű költségei,
 rezsijellegű költségei:

257.672.635.-Ft

Fizikai dolgozókhoz kapcsolódó irányítási, ügyviteli költségek:	16.908.123.-Ft
Egyéb rezszi jellegű költségek (telefonhasználat, irodaszer stb.):	2.212.754.-Ft
Összesen:	276.793.512.-Ft
Ledolgozott óra (óra):	62.453
Költségek összesen/ledolgozott óra=rezsióradíj:	4.432.-Ft
Ügyvezetés által meghatározott tartalék rezsióradíjra:	665.-Ft
Fizikai létszám rezsióradíja önköltségen:	5.097.-Ft

Felhívta a figyelmet arra, hogy a korábbi indokolásában az ajánlati árat alvállalkozói, beszállítói ajánlatokkal támasztotta alá, ezeket részletesen csatolta a benyújtott indoklásban.

15. Az ajánlatkérő 2022. november 25. napján készítette el az írásbeli összegezést és küldte meg az ajánlattevőknek. Az összegezés szerint a nyertes ajánlattevő a FEJÉR-B.Á.L. Zrt. és VEMÉV-SZER Kft. közös ajánlattevők lettek.

16. Az összegezés V.2.12) pontja szerint a kérelmező ajánlata érvénytelen lett a Kbt. 73. (2) bekezdése alapján, a következő indokolással:

„A Legfelsőbb Bíróság a Kfv.VI.37.118/2009/6. számú ítélete értelmében az indokolásnak mindig objektív tényeken kell alapulnia, ha szükséges, igazolt számításokat kell tartalmaznia, bizonyítékokat kell megjelölnie, akár a beszerzési árak igazolásával.

Azonban amennyiben az ajánlattevő nem bocsátotta az ajánlatkérő rendelkezésére mindazon adatokat és a rájuk vonatkozó indokolásokat, amelyeket az ajánlatkérő az indokoláskérésben felsorolt, és amelyek az ajánlatkérő azon meggyőződési kötelezettségének a teljesítéséhez szükségesek, hogy a szerződés az adott áron teljesíthető, úgy az ajánlatkérő köteles az ajánlatot érvénytelenné nyilvánítani. Az ajánlatkérő saját maga nem végezhet számításokat, nem végezheti el az árajánlat teljesíthetőségnek a vizsgálatát a saját maga által kreált adatok, tények, körülmények feltárása alapján. Hiszen ezen bizonyítási teher az ajánlattevőt terheli.

A 2022. szeptember 23-án megküldött indokoláskérésben Ajánlatkérő előírta, hogy ajánlattevő „tétélesen adja meg a bruttó díjak bontását az alábbiak szerint: bér- és bérjellegű költségek, működtetési (vállalati- és projekt) költségek (amin belül kérjük külön feltüntetni a szakmai irányítás projektköltségét, anyag- és amortizáció projektköltségét, a munkaerő foglalkoztatásához kapcsolódó projektköltségét, egyéb projektköltséget), a vállalati központi költségeket, egyéb, az árajánlat számításánál figyelembe vett költséget (pl. kockázati fedezet, adózás előtti eredmény, nyereség, iparüzési-, társasági adó, iroda, adminisztráció, telefonhasználat, fénymásolás, bérszámfejtés, munkaügyi adminisztráció, biztosítási költségek).”

Az SZ-L BAU Építőipari és Kereskedelmi Kft. által 2022. szeptember 30-án benyújtott indoklás a működtetés vállalati- és projekt költségeit ebben a megbontásban nem tartalmazza, valamint a szakmai irányítás projektköltségét sem került bemutatásra, továbbá a vállalati központi költségeket, egyéb, az árajánlat számításánál figyelembe vett költség – Ajánlatkérő kifejezett előírása szerint – tétélesen ugyancsak nem kerültek kifejtésre, bemutatásra. Ajánlattevő az Ajánlatkérő kifejezett felhívása ellenére a 2022. szeptember 30-i indokolásában nem ismertette az eredmény, nyereség összegét, továbbá az iparüzési-, társasági adó költségét. Ezzel összefüggésben hivatkozik Ajánlatkérő a Közbeszerzési Döntőbizottság D.215/21/2022. számú ügyben hozott határozatára, melyben a Döntőbizottság megerősítette az ajánlatot érvénytelenné nyilvánító ajánlatkérői döntés helyességét, mivel az indoklás nem tartalmazta a közterhekre vonatkozó adatokat. Ajánlattevő az építőipari minimális rezsióradíj elemeit képező költségek körében a

56/2021. (XI. 19.) ITM rendeletben a 2022. évre vonatkozó minimális rezsioradíj jogszabályban rögzített költségelemeit és nem pedig az ajánlattevő által az ajánlatában figyelembe vett, tényleges költségelemeket mutatta be. Ajánlattevő ugyan egyösszegben megadta az árajánlatának munkadíjrészét, amelyet a jogszabályban előírt minimális rezsioradíjjal összevetve többletet mutatott ki, azonban a költségek tételes bemutatására vonatkozó kötelezettségét nem teljesítette.

A Fővárosi Törvényszék Kf.650.120/2014/8. számú ítéletében rámutatott, hogy amennyiben ajánlatkérő indokoláskérése egyértelmű a tekintetben, hogy mely ajánlati elemek vonatkozásában és milyen információk megadását várja el, és ajánlattevő nem adja meg a kért információkat, ajánlatkérőnek nem kell további tájékoztatáskérés keretében bekérni az ár megalapozottságának megítéléséhez szükséges adatokat. A további tájékoztatáskérésre csak az ajánlattevő által megadott indokolás tekintetében kerülhet sor. A Fővárosi Törvényszék 103.K.700.536/2019/13. sz. ítéletében ugyancsak rögzítette, amennyiben az objektív alapú indokolás követelménye akár egyetlen közölt adat alapján nem teljesül, akkor az indokolás nem megfelelő, nem elfogadható és az ajánlat ez okból való érvénytelensége megállapítása jogszerű.

A kialakult joggyakorlat konzekvens a tekintetben, hogy a teljesítés során felmerülő minden költséget ott kell figyelembe venni, ahol, vagy amivel kapcsolatban az felmerül, továbbá az ajánlatkérő az árvizsgálat során teljesítéssel együtt járó kötelezettségek és terhek alátámasztását és megalapozottságát vizsgálja a teljesíthetőség tekintetében, nem pedig a mindezek felül jelentkező haszon észszerűségét vagy nagyságát. Ajánlatkérő hivatkozik továbbá a Döntőbizottság a D.456/2019. számú ügyben hozott határozata, melyben megállapításra került, hogy az aránytalanul alacsony ellenszolgáltatás megítélése szempontjából a nyereség mértékének nincs relevanciája, elsősorban azért, mert az árindokolásnak a teljesíthetőséget, és nem a nyereséges teljesítést kell alátámasztania. A hivatkozott határozatból következik, hogy a működés közvetett, illetve közvetlen költségeinek részletes bemutatása esetén nem elégséges a minimális rezsioradíjnál nagyobb óradíjra fedezetet biztosító munkadíj összegének ismertetése, hanem elengedhetetlen a költségek részletes, Ajánlatkérő által is ellenőrizhető bemutatása.

A hiányosan teljesített indokolás alapján nem állapítható meg, hogy az ajánlat reális és megalapozott, az árindokolás egyértelműen nem támasztja alá, hogy a szerződés a megajánlott áron ténylegesen teljesíthető.”

17. A kérelmező 2022. november 30. napján előzetes vitarendezési kérelmet terjesztett elő az ajánlatának érvénytelenné nyilvánítása ellen, amelyet az ajánlatkérő 2022. december 1. napján elutasított.

A jogorvoslati kérelem

18. A kérelmező a jogorvoslati kérelmét 2022. december 9. napján, a hiánypótlását 2022. december 19. napján nyújtotta be.

19. A jogorvoslati kérelem alapján indított jogorvoslati eljárás ügyintézési határideje a Kbt. 164. § (7) bekezdése szerint 2023. január 13. napján kezdődött meg.

20. Kérte az ajánlatkérővel szemben a jogsértés megállapítását, az ajánlatkérő eljárást lezáró a kérelmező ajánlatának érvénytelenségére vonatkozó döntésének a megsemmisítését, a költségei megtérítését, ezen belül 200.000.-Ft felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadói munkadíj megtérítését.

21. A kérelmező jogorvoslati kérelme szerint az ajánlatkérő a Kbt. egyértelmű, árándokolásra vonatkozó előírásainak megsértésével minősítette a kérelmező – objektív alapokon nyugvó, megfelelően részletezett árándokolásait figyelmen kívül hagyva – ajánlatát érvénytelennek, megsértve ezzel a Kbt. 69. § (2) bekezdését. Az ajánlatkérő az eljárás eredményét is a Kbt. 77. § (4) bekezdésének megsértésével állapította meg, hiszen az ajánlatok értékelése során, jogszerűtlen módon hagyta figyelmen kívül a kérelmező ajánlatát, ami a legkedvezőbbnek minősült volna. Tekintettel arra, hogy a tárgyi közbeszerzés Európai Unió források által is érintett, az ajánlatkérő jogsértő eljárása egyúttal az uniós források lehívását is veszélyezteti.

22. A kérelmező szerint az árándokolása és kiegészítő árándokolása megfelelt a Kbt. 72. § (2) bekezdése szerinti objektív alapú indokolásnak.

Az ajánlatkérő nem zárhatja ki, hogy bármely ajánlattevő maga részéről teljes mértékben elfogadja a hatályos ITM rendelet szerinti minimális rezsióradíjra vonatkozó meghatározást és működése során azt alkalmazza. A kérelmező a vonatkozó felhívás előírásaira figyelemmel olyan részletes indokolást készített és terjesztett elő, mely kizárólag objektív tényeken alapul, az sem vélelmekre, sem általánosságokra nem hivatkozik, ugyanakkor annak részletezettsége értelemszerűen nem haladhatja meg a vonatkozó felhívásban elvárt részletezettségi szintet – az ajánlatkérő nem telepítheti át az ajánlattevőkre annak felelősségét, hogy az elő nem írt elvárásait valamilyen módon kikövetkeztessék és értelemszerűen az érvénytelenség következményét sem fűzheti ennek elmaradásához.

Iratellenes az összegezés érvénytelenségét indokoló része. A kérelmező benyújtott árándokolása kellően részletes volt, ez az ajánlatkérő további, kiegészítő árándokolásából megállapítható.

23. A Kbt. 72. § (3) bekezdésének értelmezése alapján egyértelműen megállapítható, hogy az ajánlatkérő csak olyan ajánlattevőtől kérhetett további kiegészítő árándokolást, akinek eredeti árándokolásához képest további, többlet információt igényelt, olyan ajánlattevőtől, akinek árándokolása teljességgel elfogadhatatlannak minősült volna, indokolatlan lett volna további árándokolást kérni. Továbbá az ajánlatkérő 2022. október 18. napján bekérte a kérelmezőtől – mint a legkedvezőbbnek tekinthető ajánlattevőtől – a Kbt. 69. § (4) bekezdése szerinti igazolásokat benyújtását, melyet a kérelmező 2022. október 21. napján, az előírt határidőn belül teljesített. Erre vonatkozóan az ajánlatkérő kért hiánypótlást is a kérelmezőtől, melyet a kérelmező az előírt határidőn belül teljesített. Az ajánlatkérő tehát saját eljárási cselekményeivel már deklarálta azt, hogy a benyújtott árándokolással kapcsolatban „csak” további információkra van szüksége.

Erre az ellentmondásra már az előzetes vitarendezési kérelmében rámutatott a kérelmező, melyre az ajánlatkérő semmilyen magyarázatot nem adott.

A kérelmező a fentiekkel kapcsolatban hivatkozott a Döntőbizottság D.557/2020. számú határozatára.

A kérelmező álláspontja szerint a Kbt. hiánypótlásra irányadó szabályainak a fenti határozattal is megerősített értelmezése alapján az ajánlatkérő számára – ha és amennyiben a benyújtott árándokolást „kevésnek” tartotta volna – kizárólagos kötelezettsége és lehetősége az lett volna, hogy további árándokolást kérjen és azt az ajánlati ár

megfelelősége értékelése körében figyelembe vegye. Az ajánlatkérő ezen kötelezettségének csak részben tett eleget akkor, amikor kiegészítő árandokolást kért ugyan a kérelmezőtől, azonban kifejezetten elmulasztotta akkor, amikor a benyújtott árandokolást – az összegzésben közölt indokolás szövegezése, valamint az előzetes vitarendezésre adott válasz szövegezése szerint – vélhetően nem vette figyelembe az ajánlat megfelelőségének értékelése során, továbbá az érvénytelenség indokolása során saját korábbi okszerű cselekményével ellenkező álláspontot foglalt el.

A kérelmező a tárgyi beruházás meghatározott részét alvállalkozókon keresztül valósítaná meg. Árandokolását tehát erre a specialitásra tekintettel kellett volna az ajánlatkérőnek értékelni (hiszen a kérelmező az alvállalkozói ajánlatok bemutatása útján, objektív módon igazolta az ajánlati ára megfelelő voltát).

A Kbt. 69. § (4) bekezdése alapján az utólagos igazolások benyújtására kizárólag a Kbt. 69. § (1) bekezdése szerint érvényesnek minősített ajánlattevők esetében van lehetőség, azaz az ajánlatkérő a kérelmező ajánlatát az általa benyújtott árandokolás ismeretében minden kétséget kizáróan érvényesnek tekintette.

24. A kérelmező az összegezésben foglalt az ajánlatának érvénytelenségét megindokoló részében hivatkozott egyes egyedi jogi aktusokkal kapcsolatban kifejtette:

- A D.215/2022. sz. határozat olyan jelentős mértékben eltérő tényállás mellett született, hogy az jogi alapot nem foghat, az ajánlatkérő nem mutatott rá olyan költségelemre, amit a kérelmező az eredeti és a kiegészített árandokolásában ne mutatott volna be.

- A Kf.650.120/2014/8. sz. ítélet az árandokolással kapcsolatos objektivitás követelményt támasztja alá, amit a kérelmező sem vitat, azonban azt állítja és igazolja, hogy az általa benyújtott árandokolások objektív alapúak voltak, azok nem tartalmaztak sem jogszabálysértő, sem az ésszerű gazdálkodás követelményével össze nem egyeztethető indokokat.

- A 103.K.700.964/2018/9. sz. ítéletből a kérelmező álláspontját erősítő következtetés vonható le, mivel a kérelmező árandokolása a jogszerűtlen bér alkalmazásának még csak a gyanúját sem veti fel (ilyet az ajánlatkérő sem valószínűsített).

- A D.456/2019. sz. határozat más tényállást rögzít, a nyereség kérdése nem merült fel.

25. A kérelmező kifejtette, hogy mindenben eleget tett az ajánlatkérő felhívásának azzal, hogy árandokolását értelemszerűen olyan pontossággal tudta kidolgozni, amire az ajánlatkérő vonatkozó felhívása következtetni engedte.

Az ajánlatkérő azon hivatkozása, miszerint az indokolás hiányos, csak annyiban lehet helytálló, ha az ajánlatkérő konkrét és egyértelmű felhívására irányul.

A fentiek fenntartása mellett megállapítható, hogy a kérelmező megfelelő részletezettségű adatokat közölt az alábbi tárgykörökben:

- bér- és bérjellegű költségek, működtetési (vállalati- és projekt),
- vállalati központi költségek,
- egyéb, az árandoklás számításánál figyelembe vett költség.

A kérelmező ezen információk körében egyrészt a minimális rezsióradíjra irányadó hatályos ITM rendelet szerkezetét követve közölte az ajánlatában minimálisnak tekintett költségelemekre vonatkozó tételes díjak bontását, annak egyes soraihoz részletes magyarázatot is fűzve az ITM rendelet alapján, továbbá részletes alvállalkozói és beszállító

áránlatokat is bemutatott, figyelemmel arra, hogy ajánlati árát meghatározó mértékben alvállalkozói és beszállítói árszintje határozza meg. A kérelmező által közölt adatok objektívek, azok tényeken és nem általánosságokon alapulnak.

Az ajánlatkérő kiegészítő ár-indokolás kérésére a kérelmező – bár álláspontja szerint az eredeti árindokolása már önmagában megfelelően igazolta azt, hogy nem alkalmaz aránytalanul alacsony árat – a releváns információkat közölte.

26. A kérelmező sem az előzetes vitarendezési kérelemben, sem a jogorvoslati kérelemben nem vitatta az ajánlatkérő azon jogát, hogy bármely ajánlatot aránytalanul alacsonynak tekintsen és azzal kapcsolatban indokolást kérjen.

A kérelmező kizárólag arra mutatott rá, hogy az árindokoltatás során az ajánlatkérő kötve van a Kbt. 72. §-ában meghatározott eljáráshoz és nem tévesztheti szem elől a jogintézmény lényegét. Az ajánlatkérő az eljárás során az összegezés kiküldésének időpontjáig kifejezetten olyan eljárási cselekményeket folytatott le, amelyek nem alapozzák meg az összegezésben közölt azon döntést, mely szerint a kérelmező ajánlata érvénytelen, így különösen:

- A kérelmezőtől bekérte az alkalmasságra és a kizáró okokra vonatkozó Kbt. 69. § (4) bekezdése szerinti igazolásokat, mely a Kbt. szabályai szerint (Kbt. 69. § (2) bekezdés) kizárólag érvényes ajánlattevőtől kérhető,
- majd ezt követően a kérelmezőtől további árindokolást kért, ami azt igazolja – bár erre a Kbt. 69. § (4) szerinti igazolások bekérését követően már nem volt szabályszerűen mód, hogy az eredeti árindokolást az ajánlatkérő nem tartotta teljes mértékben elfogadhatónak, ugyanakkor minden kétséget kizáróan nem helyezkedett arra az álláspontra, hogy az olyan mértékben nem felelt volna meg az árindokoláskérésben foglaltaknak, ami az ajánlat érvénytelenségét eredményezné.

Az ajánlatkérő a korábbi eljárási cselekményeiből okszerűen nem következő módon, sőt azzal kifejezetten ellentétesen helyezkedett az összegezésben arra az álláspontra, hogy a kérelmező ajánlata az általa nyújtott árindokolás fogyatékosága miatt érvénytelen, mindezt úgy, hogy az ajánlatkérő semmilyen formában nem reflektált az általa kért és a kérelmező által szabályszerűen határidőben bemutatott további (kiegészítő) árindokolásra.

27. A kérelmező továbbá nem vitatta azt sem, hogy az ajánlatkérő által megfogalmazott árindokoláskérés ne lett volna világos, ugyanakkor az ajánlatkérő a jogorvoslati eljárásban benyújtott észrevételében csak részleges módon idézte a saját eljárási cselekményét.

Az ajánlatkérő saját maga deklarálta azt, hogy a beszerzés komplexitására tekintettel számos formája lehet az ajánlati ár megfelelőségének bizonyítására. Az ajánlatkérő tehát helyesen nem határozta meg és korlátozta az igazolásban benyújtandó bizonyítékok körét, A kérelmező ezzel élve jóhiszeműen részletes bizonyítást terjesztett elő, mellyel objektív módon tényszerű adatokkal alátámasztotta a teljesíthetőséget.

28. A 2022. szeptember 30-án benyújtott árindokolásnak csak egyik – bár lényeges – eleme volt a hatályos ITM rendelet szerinti minimális rezsioradíjra való hivatkozás, amit a kérelmező az Épkiv. 3. § (6) bekezdésére tekintettel lényeges körülménynek tart, amely azt igazolja, hogy a benyújtott ajánlati ár a fent hivatkozott rendeletre tekintettel sem tekinthető aránytalanul alacsonynak.

29. Az ajánlatkérői mintegy elbagatellizálja a kérelmező jelentős munkaráfördítással kidolgozott árindokolását arra való hivatkozással, hogy az számára nem tartalmazott semmilyen lényegi többletinformációt. A valóságban az eredeti árindokolás lényegi információkat tartalmazott mind a minimális rezsiradíjnak való megfelelés körében, mind az árképzést döntő mértékben meghatározó alvállalkozói és beszállítói árak körében.

Mindezeket a kérelmező – eleget téve az ajánlatkérő erre vonatkozó felhívásának – a kiegészítő árindokolásban további részletezett információkkal egészítette ki, az ajánlatkérő felhívására, az által meghatározott határidőn belül.

30. Téves következtetést vont le az ajánlatkérő az árindokolásban szereplő „általános kalkuláció” szóhasználatból. Mivel ezzel a kérelmező értelemszerűen nem arra utalt, hogy az általa közölt információk ne lennének relevánsak, pusztán arra, hogy tevékenysége során általánosan alkalmazza a bemutatott árakat, tehát kifejezetten arra utalt ezzel, hogy az általa alkalmazott árak és díjak kipróbáltak, megbízhatóak, az indokolás egyéb részeiben megadott objektív adatokon túlmenően egy ajánlatkérő által pontozott szempontként kért erőforrás ütemezés alapján mutatja be az egyébként indoklásban szereplő tényadatokat.

Az ajánlatkérő a további árindokoláskérés tényével maga ismerte el azt, hogy a megadott árindokoláskéréshez képest, arra ráépülő kiegészítő információkat igényel.

Az ajánlatkérőnek nem pusztán lehetősége, de kötelezettsége – akár többszöri – további árindokolást kérni, ha a szolgáltatott információkat nem tartja kielégítőnek.

31. A fentieket összefoglalva:

- A kérelmező az árindokolásában a teljesíthetőséget objektív módon alátámasztotta az indoklásban bemutatott alvállalkozói, beszállítói árakkal tényadatokkal. (Indokolás üzleti titoknak nyilvánított fejezete 1-104. oldala) – azzal, hogy ezen tényről a Döntőbizottság már a jogorvoslati eljárás megindítását megelőzően meggyőződött.

- Az ajánlatkérő az „Igazolások benyújtására való felkérés” eljárási cselekmény elindításával a 2022. szeptember 30. napján benyújtott árindokolás alapján érvényesnek minősítette a kérelmező ajánlatát a Kbt. vonatkozó részének szövegszerkezetének értelmezése alapján. Megerősíti ezt az a tény, hogy 2022. október 18. napján az ajánlatkérő „Részvételi jelentkezés/ajánlat érvénytelenítése” eljárási cselekmény formájában az EKR felületen bemutatta mely ajánlattevők ajánlata érvénytelen. Ezen eljárási cselekményben ajánlatkérő nem jelölte meg a kérelmező ajánlatát, továbbá tőle ugyanezen időpontban a Kbt. 69. § (4) tekintettel a „Igazolások benyújtására való felkérés” cselekmény keretében bekérte az alkalmassági feltételekre és a kizáró okokra vonatkozó részletes igazolásokat, ami a Kbt. 69. § (2) bekezdésére tekintettel csak érvényes ajánlatot benyújtó ajánlattevőtől kérhető. Azt, hogy a 2022. szeptember 30. napján benyújtott árindokolás érvénytelenséget nem eredményezhet, megerősíti az a tény is, hogy az ajánlatkérő további árindokolást kért, amit értelemszerűen kizárt volna az, ha a benyújtott árindokolás olyan hiányosságokban szenvedett volna, ami az ajánlat érvénytelenségét eredményezné.

- Az ajánlatkérő szerint kiegészítő indokoláskérésre jogszerűen nem volt lehetősége, azonban ezt az álláspontot saját maga cáfolta meg akkor, amikor ettől eltérően mégis kért kiegészítő indokolást a kérelmezőtől. Az indokoláskérés intézménye alapján az ajánlatkérő által kért és az ajánlattevő által benyújtott indokolások összessége vizsgálendő, nem azok egy-egy részeseleme.

Az ajánlatkérő észrevétele

32. Az ajánlatkérő alaptalanság miatt a jogorvoslati kérelem elutasítását kérte.

33. Előadta, hogy az ajánlatkérő a Döntőbizottság D.141/29/2022. számú határozatában foglalt számítási módszert is figyelembevéve az árajánlatok vizsgálata során megállapította, hogy a kérelmező árajánlata a becsült értékhez képest (40%), illetve az átlagárhoz viszonyítva (az ajánlattevő árával együtt számítva 30%, anélkül, de a becsült értéket is figyelembevéve 37%) aránytalanul alacsonynak minősül. Az ajánlatkérő a kérelmező ajánlata vonatkozásában a Kbt. 72. §-a alapján indokolást kért.

34. Az ajánlatkérő az indokoláskérésben – álláspontja szerint egyértelműen, félre nem érthető módon – előírta az elvárásait.

Az ajánlatkérő az indokoláskérésben kifejezetten utalt arra, hogy az ajánlattevő kötelessége, és felelőssége, hogy az árindokolást olyan mélységben és olyan tartalommal készítse el, melyből az ajánlatkérő meg tudja állapítani, hogy az ajánlat elfogadható-e.

35. A kérelmező által 2022. szeptember 30. napján benyújtott árindokolás vonatkozásában az alábbiak voltak megállapíthatók: az indokolás a működtetés vállalati- és projekt költségeit ebben a megbontásban nem tartalmazta, valamint a szakmai irányítás projektköltsége sem került bemutatásra, továbbá a vállalati központi költségeket, egyéb, az árajánlat számításánál figyelembe vett költség – az ajánlatkérő kifejezett előírása szerint – tételesen ugyancsak nem került kifejtésre, bemutatásra, valamint nem került ismertetésre az eredmény, nyereség összege, továbbá az iparüzési-, társasági adó költsége.

36. Hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság Kfv.VI.37.118/2009/6. számú ítéletére, melynek értelmében az indokolásnak mindig objektív tényeken kell alapulnia, ha szükséges, igazolt számításokat kell tartalmaznia, bizonyítékokat kell megjelölnie.

Az indokolásban a kérelmező az építőipari minimális rezsiorádij elemeit képező költségek körében az 56/2021. (XI. 19.) ITM rendeletben a 2022. évre vonatkozó minimális rezsiorádij jogszabályban rögzített költségelemeit ismertette és nem az általa az árképzés során figyelembe vett tényleges költségelemeket mutatta be, így az abban szereplő díjtételek nem voltak figyelembe vehetők. A kérelmező az ajánlatkérő által előírt költségeket egyösszegben (az árajánlat díjtételeinek összesített értékének részeként) adta meg, levezetve abból, hogy annak a jogszabályban előírt minimális rezsiorádiját meghaladó mértéke önmagában igazolja az árajánlat mellett történő teljesítés megalapozottságát. Az ajánlatkérő ezzel szemben a költségek tételes bemutatását írta elő, amelynek az egyösszegű, számos költséget együttesen tartalmazó, az árajánlat – ajánlatkérő által indokoláskérés nélkül is kiszámítható – díjtételei összesített értékének közlése nem tesz eleget. A Döntőbizottság a D.245/13/2022. sz. határozatában rámutatott arra, hogy a bizonyítási teher az ajánlattevőt terheli.

37. Az ajánlatkérő az összegezésben utalt a Döntőbizottság D.456/2019. számú ügyben hozott határozatára. A hivatkozott határozatból következik, hogy a működés közvetett, illetve közvetlen költségeinek részletes bemutatása helyett nem elégséges a minimális rezsiorádijnál nagyobb óradíjra fedezetet biztosító munkadíj összegének ismertetése, hanem elengedhetetlen a kérelmező ajánlata vonatkozásában ténylegesen figyelembe vett költségek részletes, az ajánlatkérő által is ellenőrizhető módon történő bemutatása. A

kérelmező – az ajánlatkérő kifejezett előírása ellenére – éppen azon költségelemek részletes bemutatását mulasztotta el, amelyek a minimális rezsioradíj körében is figyelembe vett költségnemek, és amelyek a saját ajánlata esetében ténylegesen felmerülnek.

38. Megjegyezte, hogy a kérelmező ajánlatának részét képező árazott költségvetés alapján a munkadíjak összege az indokoláskérést megelőzően is ismert volt az ajánlatkérő előtt, így annak pusztán közlésével a kérelmező még nem tett eleget az indokolási kötelezettségének. A kérelmező indokolása értelmében a jogszabályban előírt minimális rezsioradíj és az árazott költségvetés munkadíja összegének összevetése alapján az ajánlatkérő által is kétséget kizáróan megállapíthatónak kellett lennie, hogy a munkadíj önmagában fedezetet nyújt valamennyi költségelemre. A kérelmező érvelése lényegében kiüresíti az indokoláskérés jogintézményét, mivel álláspontja szerint elégséges az árajánlatban megadott munkadíjak és az építőipari minimális rezsioradíj összegének összevetése az árajánlat megalapozottságának megállapításához. Az ajánlatkérő álláspontja ezzel szemben az, hogy a kérelmező köteles lett volna mindazon költséget teljes körűen és tételesen bemutatni, amelyek ismertetését az ajánlatkérő kifejezetten előírta, és amelyek a konkrét árajánlat és a kérelmező vonatkozásában merültek fel, különös tekintettel arra is, hogy a tárgyi közbeszerzési eljárásban nem a rezsioradíj mértéke, hanem a teljes vállalkozói díj összege került a Kbt. 76. §-a szerint értékelésre.

39. Hivatkozott a Döntőbizottság D.94/21/2021. sz. határozatára az objektív alapú indokolás követelménye körében, továbbá a D.552/33/2020. sz. határozatra a közterhek, illetve egyéb közvetlen és közvetett költségek kalkulációja, beépítettsége tekintetében, továbbá a Döntőbizottság D.179/19/2020. sz. döntésére az aránytalanul alacsony ár és annak indokolása önálló jogintézményi jellege vonatkozásában, és a Fővárosi Törvényszék 3.Kf.650.120/2014/8. sz. ítéletére az egyértelmű felhívásra adott nem megfelelő tartalmú indokolás vonatkozásában.

A Döntőbizottság hivatkozott döntéseiben és a Fővárosi Törvényszék ítéletében elvi jelentőséggel megfogalmazott állásfoglalás értelmében nem lehet különbséget tenni az árandokolás tekintetében jelentős és nem jelentős árelemek között. Az ajánlati ár minden és bármely (akármilyen értékű) elemének pontosan, konkrétan és részletesen alátámasztottnak kell lennie ahhoz, hogy az ajánlati ár objektíven megindokoltnak minősülhessen.

A fentiek alapján az ajánlatkérő jogszerűen nem vehette figyelembe a kérelmező által határidőre nem, csak a kiegészítő indokolás keretében rendelkezésre bocsátott adatokat.

40. Az ajánlatkérő az összegezésben egyértelműen rögzítette, hogy milyen indokok alapján nem tartotta elfogadhatónak az indokolást, és a kérelmező által benyújtott indokolás hiányossága folytán az ajánlatkérő nem állapíthatta meg azt, hogy a kérelmező árajánlata reális és megalapozott.

Az ajánlatkérő a rendelkezésére bocsátott iratok alapján, a nem kellő magyarázat és az adathiány okán nem tudott teljes körűen meggyőződni a megajánlott ár gazdasági észszerűséggel való összeegyeztethetőségéről, további információkérésre, illetve a kiegészítő indokoláskérésben foglaltak figyelembevételére – a fentiekben részletesen ismertetett joggyakorlatra is tekintettel – már nem volt jogszabályi lehetősége.

41. Előadta, hogy az indokoláskérésre a kérelmező 2022. szeptember 30. napján olyan tartalmú indokolást nyújtott be, amely nem volt alkalmas az alacsony árra vonatkozó kérdés objektív eldöntésére az alábbi indokokra figyelemmel:

- az indokolás a működtetés vállalati- és projekt költségeit ebben a megbontásban nem tartalmazta, valamint a szakmai irányítás projektköltsége sem került bemutatásra, továbbá a vállalati központi költségeket, egyéb, az árajánlat számításánál figyelembe vett költség – az ajánlatkérő kifejezett előírása ellenére – tételesen ugyancsak nem kerültek kifejtésre, bemutatásra, valamint nem került ismertetésre az eredmény, nyereség összege, továbbá az iparűzési-, társasági adó költsége;
- A kérelmező az indokolásában nem az általa megajánlott árajánlat képzése során figyelembe vett költségelemeket, hanem a 56/2021. (XI. 19.) ITM rendeletben a 2022. évre vonatkozó minimális rezsióradíj jogszabályban rögzített költségelemeit (összetevőit) és azok összegét másolta be;
- A kérelmező az indokolás 9. oldalán saját maga utalt arra, hogy „a munkadíjának rezsióradíjjal való alátámasztására általános kalkulációt ad”;
- A kérelmező a benyújtott árazott költségvetésének – az ajánlatkérő által nem ellenőrizhető módon – kiválasztott munkadíjtételeit egy összegben (136.558.028.-Ft) vette alapul a rezsióradíj kiszámításakor;
- A kérelmező az indokolásában lényegében olyan összeget (munkadíj tételek egy része) közölt, amelyet az árazott költségvetése már tartalmazott, és amely az ajánlatkérő előtt indokoláskérés nélkül is ismert volt; melyből következik, hogy a kérelmező az előírt határidőre lényegében nem szolgáltatott új, információt;
- A kérelmező az indokolás 10. oldal második bekezdésében ezen összeg által magában foglalt költségekre mindösszesen általános, az ajánlatkérő által érdemben újfent nem ellenőrizhető nyilatkozatot tett, miszerint az minden, az ajánlatkérő által bemutatni kért költséget tartalmaz azok tételes ismertetésének mellőzésével;
- A kérelmező az árajánlat megalapozottságának igazolásaként elégségesnek ítélte az általa tetszőlegesen kiválasztott, munkadíjtételek és becsült munkaóra alapján számított munkadíj és a minimális rezsióradíj összevetését; jóllehet az ajánlatkérőt a kért adatszolgáltatás (költségek tételes bemutatása) elmulasztásával nem hozta olyan helyzetbe, hogy a munkadíj által lefedett, a kérelmező által az árképzés során figyelembe vett költségnemeket, azok összegét megismerhesse, valamint azok kiszámításának gazdasági ésszerűséggel való összeegyeztethetőségét képes legyen ellenőrizni;
- A kérelmező által megadott indokolás vonatkozásában kiegészítő indokoláskérésre jogszerűen nem volt lehetőség, tekintettel arra, hogy a kérelmező már az első alkalommal megadott indokolásában sem közölt olyan adatot, amelynek részletesebb kifejtése értelmezhető lett volna, mivel a kérelmező csak az ajánlatkérő által már az indokoláskérést megelőzően is ismert munkadíjtételeinek összegét számolta újra, más megbontásban, új információ közlése nélkül, továbbá annak részletes és tételes ismertetését ajánlatkérő már az első indokoláskérésben kifejezetten és egyértelműen előírta a kérelmező számára.

42. A kérelmező kifejezett ajánlatkérői előírás ellenére nem bocsátotta az ajánlatkérő rendelkezésére teljes körűen mindazon adatokat és a rájuk vonatkozó indokolásokat, amelyeket az ajánlatkérő az indokoláskérésben felsorolt.

A Döntőbizottság döntése és annak indokai

43. Az ajánlatkérő a Kbt. Második Része szerinti nyílt közbeszerzési eljárást folytat le, amelynek ajánlati felhívását 2022. július 20. napján adta fel, ezért a Döntőbizottság a Kbt.

e napon hatályos anyagi jogi előírásait, míg eljárásjogi szempontból a jogorvoslati kérelem 2022. december 9. napján történt benyújtásakor hatályos jogszabályokat alkalmazta.

44. A Döntőbizottság a Kbt. 3. § 16. pontja alapján megállapította, hogy a kérelmező az ajánlatának érvénytelenségét megállapító eljárást lezáró döntést vitatta, amely 1 kérelmi elemnek minősül, ezért a Döntőbizottság a jogorvoslati kérelmet együttesen vizsgálta.

45. A Döntőbizottság a jogorvoslati kérelmet érdemben vizsgálta, és az alábbi indokokra tekintettel megállapította, hogy a jogorvoslati kérelem alaptalan.

46. A jogorvoslati kérelem szerint az ajánlatkérőnek a kérelmező ajánlatát érvénytelenítő eljárást lezáró döntése jogsértő, a kérelmező áringokolása és kiegészítő áringokolása megfelelő volt.

47. A jogorvoslati kérelemre irányadó jogszabályi rendelkezések a következőket mondják ki:

A Kbt. 69. § (1) bekezdése értelmében az ajánlatok és részvételi jelentkezések elbírálása során az ajánlatkérőnek meg kell vizsgálnia, hogy az ajánlatok, illetve részvételi jelentkezések megfelelnek-e a közbeszerzési dokumentumokban, valamint a jogszabályokban meghatározott feltételeknek.

(2) Az ajánlatkérő köteles megállapítani, hogy mely ajánlat vagy részvételi jelentkezés érvénytelen, és hogy van-e olyan gazdasági szereplő, akit az eljárásból ki kell zárni. Az ajánlatkérő a bírálat során az alkalmassági követelmények, a kizáró okok és a 82. § (5) bekezdése szerinti kritériumok előzetes ellenőrzésére köteles az egységes európai közbeszerzési dokumentumba foglalt nyilatkozatot elfogadni, valamint minden egyéb tekintetben a részvételi jelentkezés és az ajánlat megfelelőségét ellenőrizni, szükség szerint a 71-72. § szerinti bírálati cselekményeket elvégezni. Az ajánlatkérő az egységes európai közbeszerzési dokumentum szerinti nyilatkozattal egyidejűleg – több szakaszból álló eljárásban a részvételi szakaszban – ellenőrzi a nyilatkozatban feltüntetett, a (11) bekezdés szerint elérhető adatbázisok adatait is.

A Kbt. 72. § (1) bekezdése értelmében az ajánlatkérő az értékelés szempontjából lényeges ajánlati elemek tartalmát megalapozó adatokat, valamint indokolást köteles írásban kérni és erről a kérésről a többi ajánlattevőt egyidejűleg, írásban értesíteni, ha az ajánlat a megkötni tervezett szerződés tárgyára figyelemmel aránytalanul alacsony összeget tartalmaz az értékelési szempontként figyelembe vett ár vagy költség, vagy azoknak valamely önállóan értékelésre kerülő eleme tekintetében.

(2) Az ajánlatkérő figyelembe veheti az olyan objektív alapú indokolást, amely különösen

a) a gyártási folyamat, az építési beruházás vagy a szolgáltatásnyújtás módszerének gazdaságosságára,

b) a választott műszaki megoldásra,

c) a teljesítésnek az ajánlattevő számára kivételesen előnyös körülményeire,

d) az ajánlattevő által ajánlott áru, építési beruházás vagy szolgáltatás eredetiségére,

e) a 73. § (4) bekezdése szerinti környezetvédelmi, szociális és munkajogi követelményeknek való megfelelésre, vagy

f) az ajánlattevőnek állami támogatások megszerzésére való lehetőségére vonatkozik.

(3) Az ajánlatkérő az indokolás elfogadhatóságának megítéléséhez – ha az elfogadhatóság kétséges – további kiegészítő indokolást kérhet az ajánlattevőtől, a többi ajánlattevő

egyidejű értesítése mellett. Az ajánlattevő kötelessége az ajánlati ára megalapozottságára vonatkozó minden tény, adatot, kalkulációt az ajánlatkérő rendelkezésére bocsátani ahhoz, hogy megfelelő mérlegelés eredményeként az ajánlatkérő döntést hozhasson az ajánlati ár megalapozottságáról. Az ajánlatkérő köteles érvénytelennek nyilvánítani az ajánlatot, ha a közölt információk nem indokolják megfelelően, hogy a szerződés az adott áron vagy költséggel teljesíthető.

(4) Nem megfelelő az indokolás különösen, ha megállapítható, hogy az ajánlat azért tartalmaz aránytalanul alacsony árat vagy költséget, mert nem felel meg a 73. § (4) bekezdése szerinti környezetvédelmi, szociális és munkajogi követelményeknek. Az ajánlatkérő az ajánlat megalapozottságának vizsgálata során ennek megítéléséhez az adott ágazatban kötelezően alkalmazandó irányadó munkabékekről is tájékoztatást kérhet az ajánlattevőtől.

(5) Ha az ajánlati ár megalapozottságáról a döntés meghozatalához az szükséges, az ajánlatkérő összehasonlítás céljából a többi ajánlattevőtől is kérhet be meghatározott ajánlati elemeket megalapozó adatokat.

(6) Az ajánlatkérő az állami támogatás miatt kirívóan alacsonynak értékelt ellenszolgáltatást tartalmazó ajánlatot csak abban az esetben nyilváníthatja érvénytelennek, ha ezzel kapcsolatban előzetesen írásban tájékoztatást kért az ajánlattevőtől, és ha az ajánlattevő nem tudta igazolni, hogy a kérdéses állami támogatást jogszerűen szerezte. Az ezen okból érvénytelen ajánlatokról az ajánlatkérő köteles tájékoztatni – a Közbeszerzési Hatóságon keresztül – az Európai Bizottságot.

(7) Az (1)-(6) bekezdésben foglalt eljárásrendet megfelelően alkalmazni kell arra az esetre is, ha az ajánlatnak valamely egyéb eleme tartalmaz teljesíthetetlennek ítélt kötelezettségvállalást. Ebben az esetben az ajánlatkérő érvénytelennek nyilvánítja az ajánlatot, ha a közölt információk nem indokolják megfelelően, hogy az adott kötelezettségvállalás teljesíthető.

A Kbt. 73. § (2) bekezdése értelmében az (1) bekezdésben foglaltakon túl az ajánlat érvénytelen, ha aránytalanul alacsony ellenszolgáltatást vagy más teljesíthetetlen feltételt tartalmaz [72. §].

48. A Kbt. rendelkezései alapján a Kbt. 69. § (1) bekezdése szerint az elbírálás során az ajánlatkérőnek teljeskörűen meg kell vizsgálnia az ajánlatok érvényességét, hogy az adott ajánlat megfelel-e a közbeszerzési dokumentumokban, valamint a jogszabályokban meghatározott feltételeknek. A Kbt. 69. § (2) bekezdése alapján az ajánlatkérő köteles megállapítani, hogy mely ajánlat érvénytelen.

Az ajánlati ár aránytalanul alacsony voltának megállapításához a Kbt. 72. § (1) bekezdés szabályozása szerint a megkötni tervezett szerződés tárgyát kell kiindulópontnak tekinteni. Amennyiben az adott ellenszolgáltatást az ajánlatkérő aránytalanul alacsonynak minősíti, köteles indokolást kérni a Kbt. 72. § (1) bekezdése szerint az adott ajánlattevőtől.

Az indokoláskérés során az ajánlatkérő a Kbt. 72. § (1) bekezdése szerint az értékelés szempontjából lényeges ajánlati elemek tartalmát megalapozó adatokat, valamint indokolást köteles írásban kérni az érintett ajánlattevőtől, ha az ajánlat a megkötni tervezett szerződés tárgyára figyelemmel aránytalanul alacsony összeget tartalmaz az értékelési szempontként figyelembe vett ár vagy költség, vagy azoknak valamely önállóan értékelésre kerülő eleme tekintetében. Amennyiben az indokolást az ajánlatkérő nem ítéli elegendőnek, a Kbt. 72. § (3) bekezdése szerint kiegészítő indokolást kérhet az érintett

ajánlattevőtől. Továbbá az ajánlatkérő a Kbt. 72. § (5) bekezdése szerint összehasonlítás céljából a többi ajánlattevőtől is kérhet be meghatározott elemeket megalapozó adatokat.

Az ajánlattevőnek a Kbt. 72. § (3) bekezdésében előírt kötelezettsége, hogy az indokoláskérési eljárás keretében az ajánlati ára megalapozottságára vonatkozó minden tény, adatot, kalkulációt az ajánlatkérő rendelkezésére bocsásson annak érdekében, hogy megfelelő mérlegelés eredményeként az ajánlatkérő döntést hozhasson az ajánlati ára megalapozottságáról, hogy az ajánlatkérőnek az ajánlati ár teljesíthetőségével kapcsolatos kétségét cáfolja. Az ajánlattevő e kötelezettségét az ajánlatkérőtől érkezett megfelelő indokoláskérés esetén tudja teljesíteni. Az ajánlattevő kötelezettsége, hogy a benyújtott indoklás alapján az ajánlatkérőt meggyőzze arról, hogy a megajánlott áron az adott közbeszerzési szerződést teljesíteni tudja, amelyet az ajánlattevő akkor teljesít megfelelően, ha az ajánlatkérő által az indokoláskérésben meghatározott ajánlati elemekre az ajánlatkérő által kért követelmények szerint az indokolását benyújtja. Amennyiben az ajánlattevő az ajánlatkérő indokoláskérésében megfogalmazott elvárásokat nem teljesíti, számolnia kell azzal, hogy az ajánlatkérő az ajánlati ár megalapozottságáról megfelelő mérlegelés útján nem tud döntést hozni, az ajánlattevő ajánlatát érvénytelennek minősíti.

Az indokoláskérési eljárás akkor fejeződik be, ha az ajánlatkérő a bírálat során az érvényességről vagy érvénytelenségről megfelelő döntést tud hozni.

Az ajánlattevőnek az indokoláskérési eljárás során kötelezettsége, hogy az ajánlatkérő indokoláskérésében foglaltakat teljesítse, az ajánlatkérő által az indokoláskérésben megjelölt lényeges ajánlati elemek tartalmát megalapozó adatokat megadja, azok teljesíthetőségét igazolja.

Az ajánlatkérő döntésének alapját az ajánlattevőtől a Kbt. 72. § (3) bekezdésében előírt kötelezettsége alapján beérkezett adatok, információk képezik. Ennek során az ajánlatkérő figyelembe veheti a Kbt. 73. § (2) bekezdésében példalódzó jelleggel felsorolt objektív alapú indokolást is.

A Kbt. 72. § (4) bekezdése előírja, hogy nem megfelelő az indoklás különösen akkor, ha megállapítható, hogy az ajánlat azért tartalmaz aránytalanul alacsony árat vagy költséget, mert nem felel meg a 73. § (4) bekezdése szerinti környezetvédelmi, szociális és munkajogi követelményeknek. Az ajánlatkérő az ajánlat megalapozottságának vizsgálata során ennek megítéléséhez az adott ágazatban kötelezően alkalmazandó irányadó munkabérekről is tájékoztatást kérhet az ajánlattevőtől. A Kbt. 72. § (4) bekezdésének különösen kitétele alapján a Kbt. 72. § (4) bekezdése nem taxatív szabályozás, az indoklás nem megfelelősége a konkrét ajánlat bírálata alapján ítéltető meg.

49. A konkrét esetben az ajánlatkérő a kérelmező ajánlati árát aránytalanul alacsonynak minősítette, a 6. értékelési szempont az ár ajánlati elem tartalmát megalapozó adatok tekintetében kért a kérelmezőtől 2022. szeptember 23. napján a Kbt. 72. § (1) bekezdése szerint indokolást. Továbbá 2022. november 9. napján a Kbt. 72. § (3) bekezdése alapján kiegészítő indoklás benyújtására hívta fel a kérelmezőt.

50. A Döntőbizottság a vizsgálata során a közbeszerzési eljárás ajánlati árra vonatkozó feltételrendszeréből indult ki, amelyet az ajánlatkérő a dokumentáció 9. pontjában részletezett. Ebben az ajánlatkérő többek között előírta, hogy az ajánlatok összehasonlításának alapját a közbeszerzés tárgya szerinti teljes, az építési beruházás teljes

körü kivitelezésére megajánlott egyösszegű átalányárnak minősülő nettó (tartalékkeret nélkül számított) vállalkozói díj képezi. Az ajánlatkérő közölte, hogy a szerződéses ellenszolgáltatás összegének (azaz a nyertes ajánlattevő ajánlati árának) kellő fedezetet kell biztosítania az ajánlattételi felhívásban és a dokumentációban meghatározott építési munkák szerződés szerű teljesítésével kapcsolatban felmerülő valamennyi költség tekintetében, az esetleges többletmunkák kockázatát – jogszabály vagy a szerződés eltérő rendelkezése hiányában – a nyertes ajánlattevő köteles viselni. A nyertes ajánlattevő által megajánlott ajánlati ár a szerződés szerinti teljes munkára vonatkozik. A közbeszerzési eljárás feltételei szerint az ajánlati árnak tartalmaznia kell a beruházás időtartama alatti árváltozásból eredő vállalkozói kockázatot és vállalkozói hasznot is.

51. Az ajánlatkérő az indokoláskérésében és a kiegészítő indokoláskérésében konkrétan megjelölte azokat az adatokat, amelyek tekintetében indokolást várt a kérelmezőtől az ajánlati ára teljesíthetőségének igazolására, és amelyek alapján meggyőződhet az ajánlatkérő a dokumentáció 9. pontjában foglalt feltételek teljesítéséről. Az ajánlatkérő ezen elvárásai szerint az adott értékelési szempont lényeges ajánlati elemét megalapozó adatok tekintetében kellett a kérelmezőnek az indokolását benyújtani.

52. A kérelmező az indokoláskérés és a kiegészítő indokoláskérés tartalmát jogorvoslati kérelemmel a Kbt.-ben előírt jogorvoslati határidőben nem vitatta, a kérelmezőnek a Kbt. 72. § (3) bekezdése alapján fennállt a kötelezettsége arra, hogy az ajánlatkérő indokoláskérésében foglaltakat az ajánlatkérő elvárásai szerint teljesítse, az ajánlatkérő által az indokoláskérésben megjelölt lényeges ajánlati elemek tartalmát megalapozó adatokat megadja, azok teljesíthetőségét igazolja.

53. Az ajánlatkérő eljárást lezáró döntésének indokait a Kbt. 79. § (1) bekezdése alapján az írásbeli összegezés tartalmazza, melynek alapján a Döntőbizottság az írásbeli összegezésben foglalt a kérelmező ajánlatának érvénytelenségére vonatkozó indokolás alapján vizsgálta az ajánlatkérő eljárást lezáró döntésének a jogszerűségét, a jogorvoslati kérelemmel vitatott körben.

54. A Kbt. 72. § (3) bekezdése alapján a Döntőbizottság azt vizsgálta, hogy a kérelmező teljesítette-e a köteletségét, az ajánlati ára tekintetében az ajánlatkérő által meghatározott adatok körében minden tény, adatot, kalkulációt az ajánlatkérő rendelkezésére bocsátott-e ahhoz, hogy megfelelő mérlegelés eredményeként az ajánlatkérő döntést hozhasson az ajánlati ára megalapozottságáról és a Kbt. 72. § (4) bekezdése alapján az indokolás megfelelő volt-e.

55. Az ajánlatkérő a következő adatok tekintetében állapította meg a kérelmező áringdololásának a nem megfelelőségét az írásbeli összegezésben:

A benyújtott indokolás:

- a működtetés vállalati- és projekt költségeit ebben a megbontásban nem tartalmazza,
- a szakmai irányítás projektköltsége nem került bemutatásra,
- a vállalati központi költségek, egyéb, az árajánlat számításánál figyelembe vett költségek tételesen nem kerültek kifejtésre, bemutatásra,
- nem ismertette az eredmény, nyereség összegét, továbbá az iparűzési-, társasági adó költségét,
- az építőipari minimális rezsióradíj elemeit képező költségek körében az 56/2021. (XI. 19.) ITM rendeletben a 2022. évre vonatkozó minimális rezsióradíj jogszabályban rögzített

költségelemeit és nem pedig az ajánlattevő által az ajánlatában figyelembe vett, tényleges költségelemeket mutatta be,

- az ajánlat munkadíjrésze tekintetében a költségek tételes bemutatására vonatkozó kötelezettségét nem teljesítette.

56. A fentiek alapján a Döntőbizottság a vizsgálata során abból indult ki, hogy a kérelmező az indokoláskérési eljárás jogszerűségét nem vitatta, az indokoláskérés, a kiegészítő indokoláskérés tartalmazta az ajánlatkérő követelményeit.

57. Az indokoláskérés, a kiegészítő indokoláskérés, a kérelmező indokolása, kiegészítő indokolása, és az írásbeli összegezés összevetése alapján a Döntőbizottság megállapította, hogy az ajánlatkérő a kérelmező ajánlatának érvénytelenségéről jogszerű döntést hozott.

58. A Döntőbizottság az indokoláskérés, a kérelmező indokolása, és az írásbeli összegezés összevetése alapján a következőket állapította meg:

1. A kérelmező az árindokolásában az ajánlatkérő indokoláskéréséhez képest eltérő fogalomhasználatot alkalmazott, a kérelmező indokolásából az ajánlatkérő által elvárt adatok ezáltal nem beazonosíthatók.
2. A kérelmező az innovációért és technológiáért felelős miniszter 56/2021. (XI. 19.) ITM rendeletére hivatkozott az indokolásában, az indokolás azonban az 56/2021. (XI. 19.) ITM rendelet 1. mellékletében felsorolt költségnemek és értékek kimutatását nem tartalmazza a megkötni kívánt adott szerződés tárgyára vonatkoztatva.
3. A kérelmező indokolásában nem beazonosítható a működtetés vállalati- és projekt költségeinek teljesítése az ajánlatkérő által elvárt bontásban. A kérelmező az indokolásában részletezte a cég felépítését, a fizikai dolgozók létszámát, a cég telephelyének elhelyezkedését, saját szállítási kapacitásait, rendelkezésére álló gép- és szerszám-ellátottságát, az alvállalkozókra és beszállítókra, 2 kapacitást biztosító szervezetre vonatkozó adatokat, mellékelte az árazott költségvetését, az ajánlatkérő indokoláskérésében meghatározott bontásban azonban a működtetés vállalati- és projekt költségeit nem adta meg.
4. A 3. pont tükrében a kérelmező indokolásában a szakmai irányítás projektköltsége nem került bemutatásra.
5. A 3. pont tükrében a kérelmező az indokolásában nem szerepeltette a vállalati központi költségeket, az egyéb, az árajánlat számításánál figyelembe vett költségek tételes kimutatását.
6. A kérelmező indokolása nem tartalmazta az eredmény, nyereség összegét, továbbá az iparüzési-, társasági adó költségét.

59. A fentiek alapján a Döntőbizottság megállapította, hogy a kérelmező az árindokolásában az indokoláskérésben foglaltakat az írásbeli összegezésben foglaltaknak megfelelően nem teljesítette, az indokolásában nem adta meg az ajánlatkérő által az indokoláskérésben meghatározott ajánlati elemek tartalmát megalapozó adatokat.

60. Az ajánlatkérő a kérelmező ajánlatának érvénytelenségét az írásbeli összegezésben foglalt nem megfelelőség miatt állapította meg, az érvénytelenség indokolása az alvállalkozói/beszállítói körrel kapcsolatosan szolgáltatott adatokra nem vonatkozott, ebben a tekintetben az ajánlatkérő nem megfelelőséget nem tárt fel.

73. A Döntőbizottság rámutat, hogy az ajánlattevőnek az ajánlatában, és az árindokolásában áll fenn a kötelezettsége a Kbt. 72. § (3) bekezdése értelmében az ajánlati

ára teljesíthetőségének az igazolására. A kérelmező a jogorvoslati eljárásban benyújtott nyilatkozataiban sem cáfolta az írásbeli összegezés jogszerűségét, a kérelmező nem mutatta be, hogy az árandokolásában megtalálhatók az ajánlatkérő által az írásbeli összegezésben meghatározott ajánlati elemek, a kérelmező ajánlata a nem megfelelő indokolás miatt érvénytelen.

61. Helytálló a kérelmező azon kifogása, hogy az ajánlatkérő kiegészítő árandokolást is kért a kérelmezőtől, amelyre benyújtott kiegészített ajánlati tartalom alapján kellett az ajánlatkérőnek a kérelmező ajánlatának bírálatát elvégeznie.

62. A Döntőbizottság a kiegészítő árandokoláskérés, a kérelmező kiegészítő árandokolása, és az írásbeli összegezés összevetése alapján a következőket állapította meg:

63. A kiegészítő árandokoláskérés a rezsioradíj kiszámítására vonatkozott, amely tekintetben az írásbeli összegezésben az ajánlatkérő megállapította, hogy a kérelmező az 56/2021. (XI. 19.) ITM rendeletben meghatározott tényleges költségelemeket nem mutatta be.

64. A Döntőbizottság a kérelmező által a kiegészítő árandokolásban közölt adatok alapján jogszerűnek ítélte az ajánlatkérőnek a rezsioradíjra vonatkozó megállapítását. Egyrészt a kérelmező a jogszabály szerinti rezsioradíj összetevőket az általa alkalmazott rezsioradíjban továbbra sem mutatta ki a jogszabály szerinti részletezettséggel, csupán az előző évi beszámolójából egyes összegeket hozzárendelt a rezsioradíj alkotóelemeinek egyes több (4-11) tételt is tartalmazó csoportjához.

Másrészt az általa alkalmazott rezsioradíjat is ellentmondásosan mutatta be, a kiegészítő indokolásából még az sem derült ki, hogy az ajánlatában pontosan milyen rezsioradíjjal számolt. Egyrészt bemutatott egy az előző évi beszámolója alapján számított 6.800.-Ft-os rezsioradíjat, másrészt bemutatott az előző indokolásán alapuló, a díjköltségekből és a szakmai ajánlatában található munkaidő szükségletből számított 8.266.-Ft-os rezsioradíjat, harmadrészt a folyó évi munkáinak elemzésével mutatott be a fizikai létszámára vonatkoztatott 5.097.-Ft-os rezsioradíjat.

Mindezek szerint tehát megállapítható, hogy az ajánlatkérő kiegészítő indokolásában kért adatokat – azaz a kérelmező ajánlatában alkalmazott rezsioradíj jogszabály szerinti egyes összetevőinek pontos összegét és számítási módját – nem adta meg a kérelmező a kiegészítő indokolásában.

65. A Döntőbizottság a fenti indokok alapján megállapította, hogy az ajánlatkérő a kérelmező ajánlatának érvénytelenségéről az írásbeli összegezésben foglalt indokok alapján jogszerűen döntött.

66. Mindezek alapján a Döntőbizottság az alaptalan jogorvoslati kérelmet a Kbt. 165. § (2) bekezdés a) pontja alapján elutasította.

67. A Döntőbizottság a Kbt. 145. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 126. § (2) bekezdés a) pontja alapján rendelkezett az eljárási költségek viseléséről.

68. A határozat közigazgatási perben történő elbírálását a Kbt. 170. §-a biztosítja.

A Döntőbizottság tájékoztatja a feleket, hogy jelen határozat közigazgatási perben történő felülvizsgálatára a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 12. § (1) bekezdése és a 13. § (3) bekezdés a) pont aa) alpontja szerint a Fővárosi Törvényszék kizárólagosan illetékes.

A jogi képviselő a Kp. 27. § (1) bekezdés b) pontja alapján kötelező. A kereseti kérelem elektronikus úton történő benyújtása az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 9. § (1) bekezdése és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 608. § (1) bekezdése alapján kötelező.

Budapest, 2023. február 2.

Dr. Horváth Éva sk
a tanács elnöke

Bán János sk
közbeszerzési biztos

Dr. Kozsuch Edina sk
közbeszerzési biztos

A kiadmány hitelül:

Liszi Barbara
titkársági ügyintéző

Kapják:

1. Kérelmező képviselője (kizárólag elektronikus úton)
2. Ajánlatkérő képviselője (kizárólag elektronikus úton)
3. Miniszterelnökség (kizárólag elektronikus úton)